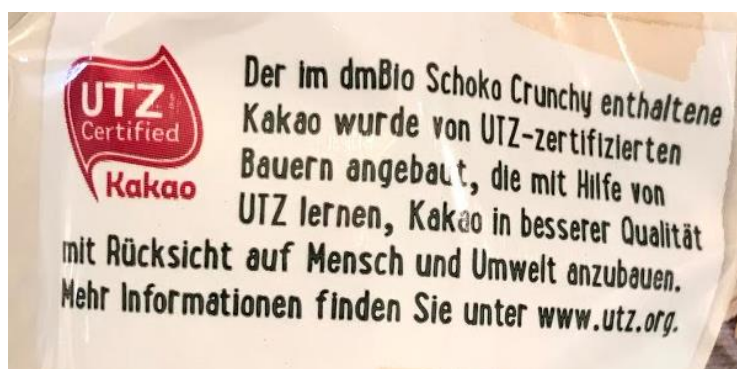
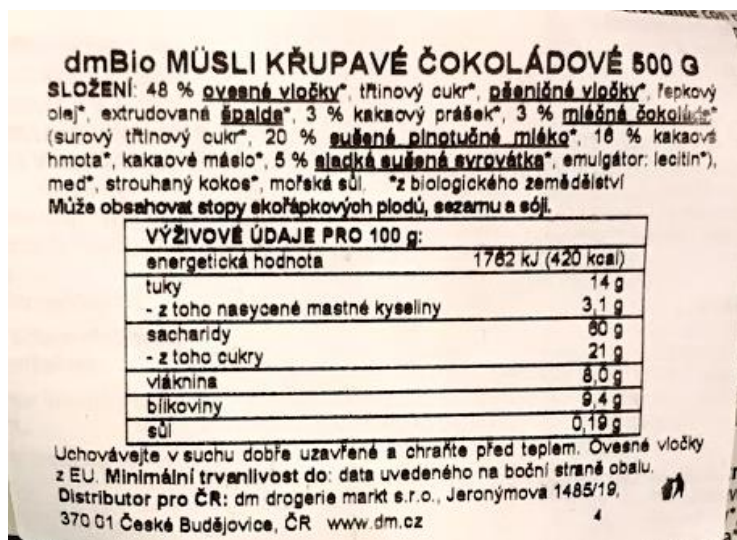

Standardy udržitelnosti produkce kávy, kakaa a čaje – certifikace Fairtrade, UTZ, Rainforest alliance

UTZ certifikace

- **UTZ** je globální program pro udržitelné pěstování kávy, kakaa, čaje a ořechů.
- UTZ poskytuje certifikační standard umožňující soulad s požadavky na pracovní podmínky, správnou zemědělskou praxi a soulad produkce s životním prostředím ze strany obchodníků k zákazníkům.
- Společnosti, které se zavázaly k získávání (udržitelné) UTZ suroviny, jsou globální značky a maloobchodníci.
- Program byl spuštěn v roce 2002 pod názvem Utz Kapeh, což znamená „dobrá káva“ v mayském jazyce Quiché. Od roku 2017 je součástí Rainforest Alliance.
- **Cíl organizace:**
 - Zlepšit životní úroveň a pracovní podmínky zemědělců a minimalizovat ekologické dopady.
- **Oblast kontroly:**
 - Komodity (káva, čaj, rooibos, kakao, oříšky)
- **Rozsah standardu:**
 - Správná zemědělská praxe (osvědčené zemědělské postupy a sledovatelnost)
 - Pracovní podmínky (sociální odpovědnost)
 - Soulad s životním prostředím
- **Pokrytí dodavatelského řetězce:**
 - UTZ má produktově specifické standardy pro kávu, kakao, čaj a rooibos; certifikát zahrnuje výrobce.
 - Kromě toho UTZ také certifikuje dosledovatelnost produktů prostřednictvím kontrolního řetězce.
 - Osvědčení se vydává po úspěšném auditu schváleným certifikačním orgánem (CB).
- V rámci UTZ certifikace je velká podpora věnována ekologii, zlepšení vzdělání a tím podnikání pěstitelů se snahou předvést, jak suroviny zpracovávat profesionálně, kvalitně, výnosně a udržitelným způsobem, což přímo zapadá do ideologie trvale udržitelného obchodování.
- Web programu: <https://utz.org>

Ukázka produktů s označením UTZ

Rainforest alliance

- **Rainforest Alliance** je mezinárodní nevládní organizace založená v roce 1987 se sídlem v New Yorku a Amsterdamu, která působí ve více než 60 zemích.
- Hlavním cílem je zajištění environmentální certifikace udržitelného lesnictví, zemědělství a cestovního ruchu se zachování biodiverzity.
- Potraviny označené certifikovanou pečetí společnosti zaručují spotřebitelům, že se jedná o produkty ze surovin z certifikovaných farem a lesů, které byly vyrobeny, distribuovány a prodávány v souladu se stanovenými standardy organizace Rainforest Alliance.
- **Druhy standardů Rainforest Alliance:**
 - Certifikace udržitelného zemědělství a lesnictví
 - Normy a kritéria pro pěstování
 - Certifikovaná pečeť aliance Rainforest Alliance
 - Udržitelný cestovní ruch

„Budujeme spojení na ochranu lesů, zlepšení životních podmínek zemědělců a lesních společenství, podporu jejich lidských práv a pomoc při zmírňování a přizpůsobování se klimatické krizi“.

- **Příklady požadavků standardu o životním prostředí:**
 - Farmy musí udržet (případně obnovit) přírodní lesní porost tak, aby 40 % dané plochy bylo pokryto stínem. Tyto standardy si žádají alespoň 70 stromů na hektar půdy a 12 původních druhů stromů. Farmy mohou certifikaci získat i v případě, že normu nesplňují, musí však představit jasný plán, jak chtějí certifikace dosáhnout, a prokázat, že jej zrealizují.
 - Farmáři nesmějí zasahovat do vodních toků. Přestože se smějí používat chemikálie jako jsou pesticidy, mezi pěstivelskou oblastí a územím, které je obydleno lidmi, musí být vždy ponechán pás přirozené vegetace sloužící jako izolace.
 - Standardy dále zakazují veškeré nelegální aktivity jako obchodování s divokými zvířaty, ničení ekosystémů, zbavování se odpadních vod obsahujících chemikálie a další jiné praktiky, které jsou škodlivé zdraví nebo životnímu prostředí.
- **Příklady požadavků standardu o pracovních podmínkách:**
 - Rainforest Alliance se snaží absolutně zminimalizovat využívání dětské práce. Děti do patnácti let nesmějí být zaměstnány. Nezletilí nesmí zvedat více než dvacet procent své tělesné hmotnosti, pracovat na strmých svazích nebo v nebezpečných oblastech a měli by být vždy doprovázeni rodiči či poručníky. Od farmářů se očekává, že jim umožní pokračovat ve vzdělání.

- Zaměstnancům musí být vyplácena alespoň minimální mzda a nesmějí být diskriminováni.
- **Jak se dá certifikace Rainforest Alliance získat?**
 - Pro získání certifikace farmář podává žádost.
 - Následně dobrovolníci spolupracující s Rainforest Alliance v jednotlivých zemích, danou farmu poté navštíví, ohodnotí tamní podmínky, navrhnou možná vylepšení (je-li to nutné) a vydají doporučení pro vydání certifikace.
 - Doporučení je posouzeno nezávislou komisí a v případě, že je schváleno, je farmě uděleno právo používat pečeť Rainforest Alliance.
- Web organizace: <https://www.rainforest-alliance.org>

Ukázka potravin s označením pečeti Rainforest Alliance

Certifikace Fairtrade

- **Fairtrade** je organizované sociální hnutí a tržní přístup usilující o pomoc producentům v zemích třetího světa a propagaci udržitelnosti.
- V roce 2020 bylo zapojeno 1,6 milionu pěstitelů a řemeslníků zejména ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky.
- Hnutí prosazuje platbu „spravedlivých cen“ za produkty, stejně jako dodržování sociálních a environmentálních standardů při produkci široké škály komodit. Zaměřuje se zejména na export z rozvojových do rozvinutých zemí světa.
- Organizace Fairtrade se zabývá certifikací zboží, které splňuje určité sociální, ekonomické a ekologické standardy.
- **Standardy, certifikace a kontroly:**
 - Všechny produkty s ochrannou známkou FAIRTRADE, byly vyrobeny a obchodovány podle **mezinárodních standardů organizace Fairtrade International**. Tyto standardy mají za cíl bojovat s chudobou a zlepšovat postavení pěstitelů i dalších pracujících v zemích globálního Jihu. Těmito standardy se musí řídit pěstitelé, výrobci i obchodníci.
 - Certifikační společnost **FLOCERT GmbH** (od roku 2003) provádí pravidelné audity dodržování standardů Fairtrade v pěstitelských organizacích, na plantážích, u obchodníků a zpracovatelů. Takto funguje systém certifikace Fairtrade. Zohledňují se místní specifika, probíhají pravidelná školení pro auditory. Při kontrolách se sleduje dodržování standardů Fairtrade a je kladen důraz na nápravu nedostatků.
 - Pro certifikaci Fairtrade má FLOCERT akreditaci podle mezinárodní kvalitativní normy pro certifikační autority ISO-17065 a je jednou za rok kontrolován německou akreditační a zkušební organizací DAKKS. Tím je zaručena maximální transparentnost a nezávislost celého certifikačního procesu.
- **Fairtradové suroviny:**
 - Jsou pěstovány především drobní pěstitelé v zemích globálního Jihu.
 - Jedná se o kávu, čaj, třtinový cukr, kakao, banány, rýži a obilniny, koření, bavlnu, řezané květiny.
- **Známka FAIRTRADE®:**
 - Označuje zboží, které bylo vyrobeno v souladu se standardy Fairtrade. Při jeho produkci tak byla zachována přísná sociální, environmentální i ekonomická kritéria.
 - Standardy certifikace obsahují také kritéria týkající se demokratické správy družstev, ochrany životního prostředí a bezpečných pracovních podmínek. Kontroly provádí certifikační společnost FLOCERT.

- Známká FAIRTRADE označuje zboží vyprodukované a obchodované v rámci systému Fairtrade: **všechny suroviny výrobku**, které jsou dostupné jako fairtradové, musí pocházet **od certifikovaných výrobců**.

○ Různé varianty známky **FAIRTRADE®**:

- **Jednosložkové produkty** (např. banány, káva apod.), které mají fyzicky dohledatelný dodavatelský řetězec a není u nich možné použít tzv. hmotnostní poměr.

- **Složené vícesložkové produkty** (např. sušenky, čokoláda apod.) a všechny suroviny tohoto produktu pocházejí od certifikovaných výrobců, je známka FAIRTRADE doplněna o šipku, která odkazuje na další informace uvedené na zadní straně produktu. Takto se označují také výrobky, u kterých je použit tzv. hmotnostní poměr.

- Na některých produktech se lze setkat také se starší a dosud stále používanou podobou známky (Fairtrade Cocoa Program, Fairtrade Sugar Program atd.). Ta je postupně nahrazována novou známkou FAIRTRADE pro suroviny.

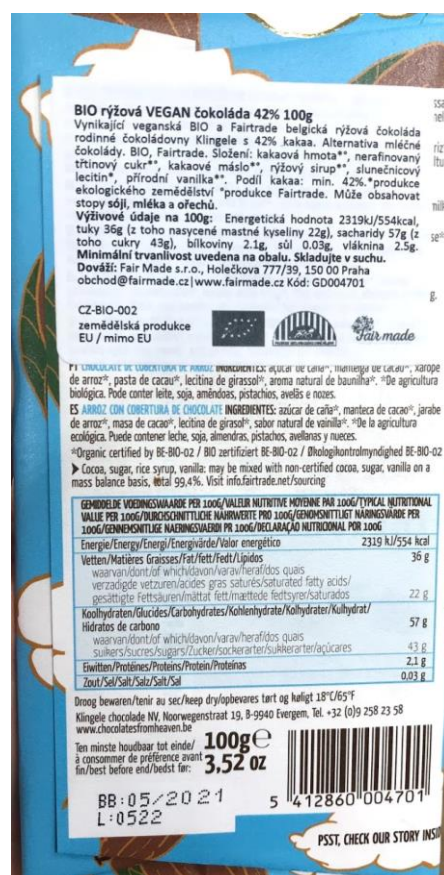
8 principů FAIRTRADE zanesených ve standardech organizace	
SPRAVEDLIVÁ CENA	Spravedlivá výkupní cena za produkty pro pěstitele a řemeslníky.
	Pokrytí nákladů na produkci a důstojný život celé rodiny.
ROZVOJ KOMUNIT	Certifikovaná fairtradová družstva dostávají tzv. sociální příplatek – prémii, kterou mohou investovat do vzdělávání, rozvoje infrastruktury, zdravotní péče nebo do zlepšování produkce.
OCHRANA PŘÍRODY	Snaha pěstitelů o dlouhodobě udržitelnou produkci
	Kontrolované využívání pesticidů a další zemědělské chemie. Nepoužívání agrochemikálií preventivně, ale jen v případě boje proti škůdcům nebo nemocím.
	Zákaz využívání geneticky modifikovaných plodin
	Šetrnější přístup k využívání přírodních zdrojů.

DLOUHODOBÉ OBCHODNÍ VZTAHY	Fairtradový pěstitel ví, kolik peněz a kdy dostane.
	Díky tomu si může dovolit plánovat budoucnost své rodiny nebo např. investovat. Často má také možnost využít předfinancování.
DŮSTOJNÉ PRACOVNÍ PODMÍNKY	Zaměstnanci fairtradových podniků mají zajištěno dodržování pracovních práv: řádnou pracovní smlouvu a dobu, bezpečné pracovní podmínky nebo alespoň minimální zákonnou mzdu.
	Dodržování úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO).
ROVNOPRÁVNOST	Ženy a muži mají ve fairtradových družstvech rovnocenný hlas, stejně jako migranti nebo národnostní menšiny.
	Fair trade posiluje postavení žen ve společnosti a jejich ekonomickou nezávislost.
DEMOKRACIE	Fairtradová družstva fungují na demokratickém principu: hlas každého člena má stejnou váhu. Každý může např. vznášet návrhy na využívání sociální prémie kandidovat na nebo vykonávat vedoucí funkce.
ZÁKAZ DĚTSKÉ PRÁCE	Dětská práce (tedy ta, která poškozuje psychický a fyzický vývoj dítěte) je v systému fair trade zakázána.
	Stejné pravidlo platí i pro nucenou, otrockou práci.

- Web organizace: <https://fairtrade-cesko.cz> a <https://www.fairtrade.cz> a <https://www.fairtrade.net> a <https://www.nazemi.cz/cs/fairtrade>

Ukázka označení jednosložkového produktu

Ukázka označení vícesložkového produktu

LI Šokolado drožlės. Kakavos sausųjų medžiagų šokolade - ne mažiau kaip 50%. Sudedamosios dalys: kakavos pasta, cukrus, kakavos sviestas, emulsifiklis: saulėgrąžų lecitinas. **Gali turėti pieno ir įvairių rūšių riešutų pėdsakų.** Geriausias iki (pabaigos);/ Partijos Nr.: žr. ant pakuotės. Laikyti vėsioje ir sausoje vietoje. Tinka tortams, kepiniams, ledams ir kitiems saldiems patiekalams dekoruoti. Kilmės šalis Vokietija. **CZ Hoblinky z hořké čokolády. Obsah kakaové sušiny nejméně 50%.** Složení: kakaová hmota, cukr, kakaové máslo, emulgátor: lecitiny. **Může obsahovat stopy mléka a skořápkových plodů.** Minimální trvanlivost do konce: viz horní strana obalu. Skladujte v suchu a chraňte před teplem. Vhodné ke zdobení dortů, pečiva, zmrzliny a sladkých pokrmů. **SK Horká čokoláda, strúhaná. V čokoláde kakaová sušina najmenej 50%.** Zloženie: kakaová hmota, cukor, kakaové maslo, emulgátor: lecitiny. **Môže obsahovať mlieko a orechy.** Minimálna trvanlivosť do konca (neotvorené balenie);/Číslo šarže: vid' vrchná strana balenia. Skladujte v suchu a chráňte pred teplom. Vhodné na dekoráciu tort, koláčov, zmrzliny a sladkých jedál. **BG Шоколадови стъргодини от натурален шоколад. Съдържание на какаова маса: мин. 50%.** Съставки: какаова маса, захар, какаово масло, емулгатор: лецитин (слънчогледов). **Може да съдържа следи от мляко и ядки.** Неотворен, годен за употреба до края на;/ Партида: виж капака. Да се съхранява на сухо и хладно място. Подходящи за декорация на торти, печива, сладолед и десерти. Произведено в Германия за Лидл Шифтунг енд Ко. KG, Щифтсбергштрассе 1, 74167 Некарзулм, Германия.

Maistīgumo deklaracija/ Výživové údaje/ Выживовые údaje/ Хранителни стойности

	g/100 g
Enerģinē vertē/ Energetická hodnota/ енергія/ Енергийна стойност	2108 kJ/ 505 kcal
Riebalai/ Tuky/ tuky/ Мазнини	27,4 g
īs kurių sąčiųjų riebalų rūgščių/ z toho nasycené mastné kyseliny/ z toho nasýtené mastné kyseliny/ от коумо наситени мастни киселини	16,9 g
Angliavandeniai/ Sacharidy/ sacharidy/ Вглехидрати	53,9 g
īs kurių cukrų/ z toho cukry/ z toho cukry/ от коумо захари	47,5 g
Baltymai/ Blikoviny/ bielkoviny/ Белтъци	6,5 g
Druska/ Sāļ/ soļ/ Сол	0,00 g

Pardavėjas: /Prodávající: Lidl Stiftung & Co. KG, Grynasis kiekis: /Hmotnost:/ Stiftebergstr. 1, DE-74167 Neckarsulm, Vokietija, Hmotnost:/Hmotnost/ Netto: Nėmecko, Nemecko, количество: **100 g e**

Ukázka staršího označení výrobku

World Fair Trade Organization

- **World Fair Trade Organization (WFTO)** – Světová organizace pro spravedlivý obchod je globální sdružení 401 organizací ze 76 zemí, které se zavázaly zlepšovat živobytí ekonomicky znevýhodněných výrobců.
- Členy jsou především podniky spravedlivého obchodu, jejichž obchodní model je ověřován nezávislým auditem a vzájemným hodnocením
- Ověřování WFTO by nemělo být zaměňováno se systémy certifikace komodit, jako je certifikace Fairtrade, kde je zahrnuta pouze součást produktu.
- WFTO byla založena v roce 1989 a dříve byla Mezinárodní federací alternativních obchodníků (IFAT).
- **10 principů WFTO, které musí organizace spravedlivého obchodu dodržovat při své každodenní práci:**

(Zdroj obrázku: <https://www.fairmade.cz/fairtrade>)

- Web organizace: <https://wfto.com>

Ukázka výrobku s označením WFTO